

23 פברואר 2023

ב' אדר תשפ"ג

הועדה המקצועית לשיפוט תכניות ניקוז
מפעל ניקוז נחל קדימה - תכנית מספר 8-14422
תחום רשות ניקוז שרון
- דיון חוזר בהשלמות -

דיון על התוכנית התקיים ביום 09.02.2023 באמצעות "זום".

חברי הועדה:

בני יעקבי, שירן פרי, חן רוזיליו - האגף לשימור הקרקע וניקוז, משרד החקלאות
יעל סטורץ פרץ, איל זיגל, יניב סויבלמן - רשות המים
שרית כספי אורון - המשרד להגנת הסביבה
אבי אוזן - רשות הטבע והגנים
עופר ברוקשטיין - קק"ל

משתתפים:

דרור אפשטיין – רשות ניקוז שרון
ליעד בר צבי – מתכנן, חברת DHV.

מטרת הדיון: שיפוט מקצועי-הנדסי שני לתכנית מפעל ניקוז נחל קדימה במסגרת ההליך הסטטוטורי לאישור מפעלי ניקוז.

מטרת התכנית: צמצום תדירות ההצפות בשטח הבנוי במורד ובשטח החקלאי.

יזמי התוכנית:

רשות ניקוז שרון

רקע:

גודל אגן נחל קדימה 8.7 קמ"ר. ערוצו המרכזי של נחל קדימה מתחיל במעלה הבנוי של הישוב קדימה צורן, זורם לאורך של כ-3.5 ק"מ בשיפוע אורכי ממוצע של 1.5% עד להתמזגות עם נחל דרור בצמוד למחלף דרור. נחל דרור הוא אחד מיובליו הראשים של נחל פולג.

נחל קדימה בתמ"א 1 מוגדר כנחל משני, עובר בשטח בעל חשיבות גבוהה להחדרה והעשרת מי תהום. בשטח האגן קיימים אזורי רגישות להחדרת נגר עילי.

מידי שנה מתרחשות הצפות במוצא ניקוז קדימה. כיום במעלה אגן קדימה קיים מובל ניקוז סגור אשר מוביל את המים אל תעלה פתוחה ומשם אל שטחים חקלאיים ללא פיתרון קצה מוסדר. מורד הנחל עד השפך לנחל דרור מוסדר כתעלת בטון רחבה הצמודה לכביש 4. המעביר וקטע התעלה ממורד המעביר עד כביש 4 מהווים אילוץ מבחינה הידראולית באגן, כושר ההולכה הוא 4.68 (מק/שניה).

מנתונים שהתקבלו מהשירות ההידרולוגי, קיימים 7 קידוחים הנמצאים בסמיכות לתחום המוצע בתכנית. הקידוחים מסווגים לקידוחים פרטיים, קידוחי מחקר – אין קידוחים של חברת מקורות. מרבית השטח בגבול התכנית בבעלות רמ"י, למעט גושים במעלה האגן אשר בבעלות פרטית.

ספיקת התכן:

המודל הנבחר לשימוש הינו מודל נתיבי ישראל – פולגט.

עבור מפלס +0.0 של המבנים הסתברות התכן היא 1%. עבור חצר בית האריזה הסתברות התכן היא 2%. מוצא אגן 3 הוא מעביר ברמור, ספיקות התכן מוקפות באדום.

שטח תורם	שטח האגן [קמ"ר]	שטח בנוי [קמ"ר]	ספיקות שיא מודל פולגט נת"י [מ"ק/שניה]					
			1%	2%	3%	5%	10%	20%
*1	3.0	1.7	19.5	18.0	17.4	15.7	13.7	11.4
*2	4.5	1.8	21.3	19.6	19.0	17.1	14.9	12.4
3	5.5	2	22.2	20.4	19.8	17.8	15.5	12.9
4	7.0	2.9	26.7	24.6	23.9	21.4	18.7	15.5

עקרונות התכנון:

1. הגנה על בית אריזה ברמור בהסתברות 1% לפי הסופה הסינטטית שנבנתה – החלפה ושיפור כושר ההולכה במעביר המים.
2. הגנה על השטחים החקלאיים בהסתברות 10% - הסדרת ערוץ זרימה של נחל קדימה, באמצעים טבעיים ככל הניתן.
3. סימון הקו הכחול במרחב החקלאי לפי גבולות ההצפה של אירוע בהסתברות 1%.
4. הרחבת הקו הכחול והכללת ערוץ זרימה ממתקן הויסות של השכונה החדשה ביישוב קדימה-צורן עד לחיבור עם נחל קדימה.
5. סימון רצועת מגן על בסיס פשט ההצפה להסתברות 10%.

מענה להשלמות ועדת שיפוט מקצועית מתאריך 09.06.22:

1. נדרש להריץ את המודל ההידרולוגי שוב, עם נתוני אירועים מהשנים האחרונות, כולל נפחי ספיקות – **בוצע. הנתונים התקבלו מהתחנה חקר הסחף.**
2. הוועדה ממליצה לקדם חלופה שונה:
  - א. החלפה ושיפור כושר ההולכה במעביר מים.
  - ב. פשט ההצפה של 1% יכלל בתחום הקו הכחול של התכנית – לאחר הרצת המודל המעודכן. לא יבוצעו פעולות בפשט ההצפה. הוא יוגדר ללא חפירות ושינויים.
  - ג. בתוואי הנחל התכנית תייצר ערוץ זרימה. הסדרת האפיק תבוצע באמצעים טבעיים ככל הניתן.
- בוצע – התכנית עודכנה בהתאם.**
3. יש לבחון מבחינת בעלויות את הוספת הבור הצמוד לכביש 4 לתוכנית, ואת ההיתכנות לשמירתו – **בוצע. הבור נמצא בשטח בבעלות פרטית. אין כוונה לבצע פעולות בתחום הבור.**

נקודות שעלו במהלך הדיון:

1. קידוחי ניטור של רשות המים – קיימים מספר קידוחי ניטור בשטח התכנית. רשות המים מבקשת כי בהוראות התכנית ייכתב כי בטרם התחלת עבודות בקירבת קידוחי הניטור, נדרש לתאם ולהזמין את נציגי השירות ההידרולוגי.
2. יש להציג בפרשה הטכנית את ההידרוגרף שנבנה על פי הסופה ושלפיו חושב פשט ההצפה, סימון תחילת רום ההצפה, ונפח ההצפה.
3. התכנית כוללת תא שטח בתוך השטחים החקלאיים, אשר נחפר ע"י בעל השטח במטרה להגן מפני הצפות על שאר השטח החקלאי. השטח החפור בפועל משמש כבריכת חורף בהגדרת רט"ג. רשות הניקוז מתבקשת לבדוק האם ניתן להותיר את השטח החפור מוצף בכדי שימשיך לשמש כבריכת חורף.

4. ערוץ זרימה ממתקן הויסות של השכונה החדשה ביישוב קדימה-צורן עד לחיבור עם נחל קדימה – נשאל האם לא ניתן להותיר את מתקן הויסות להתנקז באופן משטחי לאורך השטח החקלאי ללא התוויית ערוץ זרימה. רשות הניקוז השיבה כי כבר היום ישנו ערוץ זרימה. אין ערך לויסות לאחר התנקזות מתקן הויסות, והתכנית מציעה שמירה סטטוטורית על אותו ערוץ שמתחבר לנחל קדימה.

החלטת הועדה:

1. נדרש לעדכן את מסמכי התכנית לפי סעיפים 1-2.
2. רשות הניקוז מתבקשת לבחון את הבקשה בסעיף 3.
3. בכפוף לני"ל, התכנית מאושרת להמשך קידום לאישור סופי.

גני

בני יעקבי
סגן מנהל האגף
לשימור קרקע וניקוז

העתק:

דוד אסף – סמנכ"ל לניהול משאבי סביבה
חברי ועדה
משתתפים